

Ühtekuuluvus- poliitika 2014–2020

Investeerimine majanduskasvu
ja töökohtadesse

Sisukord

1	Seadusandlikud ettepanekud, mis käsitlevad EL-i ühtekuuluvuspoliitikat aastatel 2014–2020	> 1
2	Ettepanek võtta vastu üldmäärus	> 2
	Institutsioonidele ERDF, ESF, Ühtekuuluvusfond, EAFRD ning EMFF kohaldatavad ühised eeskirjad	
	Institutsioonidele ERDF, ESF ja Ühtekuuluvusfond kohaldatavad üldsätted	
3	Euroopa Regionaalarengu Fond	> 8
4	Euroopa Sotsiaalfond	> 9
5	Ühtekuuluvusfond	> 10
6	Euroopa territoriaalne koostöö	> 11
7	Euroopa territoriaalse koostöö rühmitus	> 13
	Tabelid ja kaardid	> 14

*Europe Direct on teenistus, mis aitab leida vastused
Euroopa Liitu puudutavatele küsimustele.*

Tasuta infotelefon (*):
00 800 6 7 8 9 10 11

(*) Teatud juhtudel ei võimalda mobiilsideoperaatorid helistamist 00 800 numbritele või on need kõned tasulised.

Euroopa Komisjoni regionaalpoliitika peadirektoraat
Teabevahetus, teavitamine ja suhted kolmandate riikidega
Raphaël Goulet
Avenue de Tervueren 41, B – 1040 Brüssel
E-posti aadress: regio-info@ec.europa.eu
Veebiaadress: http://ec.europa.eu/regional_policy/index_et.htm

Lisateavet Euroopa Liidu kohta saate internetist Europa serverist (<http://europa.eu>).

Kataloogimisandmed on väljaande lõpus.

Luxembourg: Euroopa Liidu Väljaannete Talitus, 2011

ISBN 978-92-79-21492-9

doi:10.2776/44853

© Euroopa Liit, 2011

Allikale viitamisel on reprodutseerimine lubatud.

Kõik pildid – © Euroopa Komisjon

1 Seadusandlikud ettepanekud, mis käsitlevad EL-i ühtekuuluvuspoliitikat aastatel 2014–2020

Euroopa Komisjon võttis 6. oktoobril 2011. aastal vastu seadusandliku paketi projekti, millega nähakse ette raamistik EL-i ühtekuuluvuspoliitikale aastatel 2014–2020.

Komisjon esitas mitu olulist muudatust ühtekuuluvuspoliitika kujundamise ja rakendamise kohta, täpsemalt:

- keskenduda Euroopa 2020. aasta strateegia aruka, jätkusuutliku ja kaasava majanduskasvu eesmärkidele;
- tunnustada tulemuslikkust;
- toetada ühtset kavandamist;
- keskenduda tulemustele – jälgida kokkulepitud eesmärkide saavutamise edenemist;
- tugevdada territoriaalset ühtekuuluvust;
- lihtsustada elluviimist.

Kõnealune pakett võeti vastu pärast seda, kui komisjon võttis juunis 2011 vastu ettepaneku järgmise mitmeaastase finantsraamistiku kohta samaks ajavahemikuks ⁽¹⁾: eelarve Euroopa 2020. aasta strateegia elluviimiseks. Komisjon otsustas oma ettepanekus, et ühtekuuluvuspoliitika peaks endiselt olema järgmise finantspaketi oluline osa, ning rõhutas selle otsustavat tähtsust Euroopa 2020. aasta strateegia eesmärkide saavutamisel.

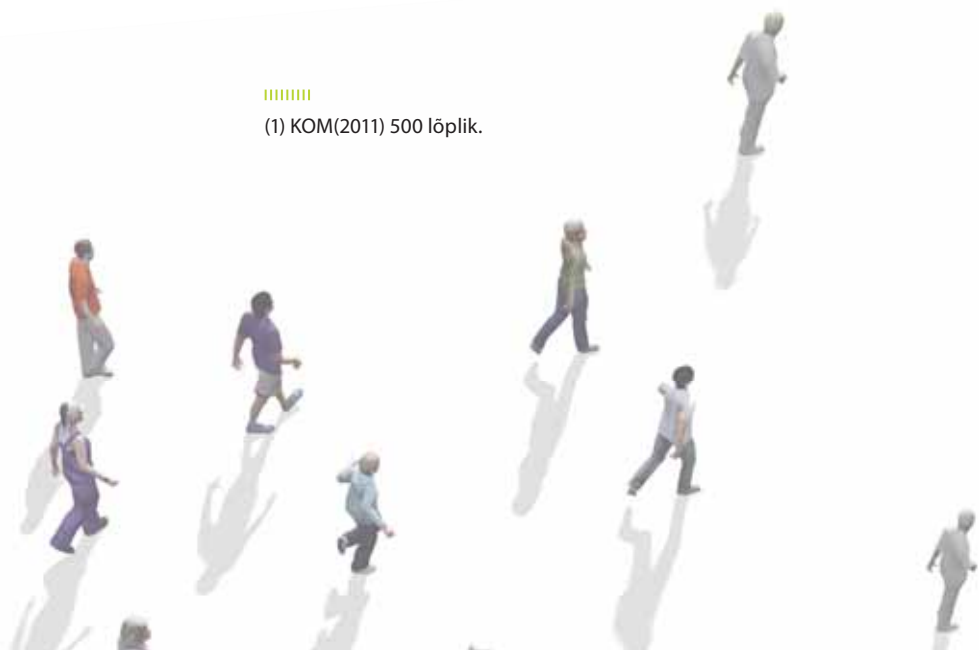
Kogu kavandatav eelarve ajavahemikuks 2014–2020 on 376 miljardit eurot, mis hõlmab rahalisi vahendeid uue Euroopa ühendamise rahastamisvahendi jaoks, mille eesmärk on tõhustada piiriüleseid projekte energia-, transpordi- ja infotehnoloogia valdkonnas.

Ühtekuuluvuspoliitikat käsitlev seadusandlik struktuur hõlmab järgmist:

- üldmäärus, milles sätestatakse ühised eeskirjad Euroopa Regionaalarengu Fondile (ERDF), Euroopa Sotsiaalfondile (ESF), Ühtekuuluvusfondile, Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfondile (EAFRD) ning Euroopa Merendus- ja Kalandusfondile (EMFF), lisaks täiendavad üldeeskirjad institutsioonidele ERDF, ESF ja Ühtekuuluvusfond;
- kolm erimäärust institutsioonide ERDF, ESF ja Ühtekuuluvusfond kohta ning
- kaks määrust Euroopa territoriaalse koostöö eesmärgi ja Euroopa territoriaalse koostöö rühmituse (ETKR) kohta.

(1) KOM(2011) 500 lõplik.

2 Ettepanek võtta vastu üldmäärus

Üldmäärus on jagatud kahte osasse.

Esimeses osas nähakse ette rida ühiseid sätteid struktuuritoetusele suunatud viie fondi kohta, mida hõlmab komisjoni ühine strateegiline raamistik (ERDF, ESF, Ühtekuuluvusfond, EAFRD ning EMFF). Kirjeldatakse strateegilise planeerimise ja kavandamise ühiseid aspekte, temaatilisi eesmärke seoses Euroopa 2020. aasta strateegiaga, millele fondid tuginevad, ning sätteid ühise strateegilise raamistiku ja iga liikmesriigiga sõlmitud partnerluslepingu kohta. Ühistes eeskirjades käsitletakse ka toetuskõlblikkust, rahastamisvahendeid ning juhtimise ja kontrolli põhimõtteid.

Teises osas nähakse ette erisätted institutsioonide ERDF, ESF ja Ühtekuuluvusfondi kohta. Need on seotud ühtekuuluvuspoliitika missiooni ja eesmärkidega, finantsraamistikuga, kavandamise ja aruandluse konkreetse korraga ning suurprojektide ja ühiste tegevuskavadega. Sätetatakse ka ühtekuuluvuspoliitika raames kohaldatavad üksikasjalikud juhtimis- ja kontrollinõuded ning konkreetne finantsjuhtimiskord.

Fondipõhised määrused hõlmavad igale fondile (ERDF, ESF ja Ühtekuuluvusfond) eraldi kohaldatavaid sätteid, eelkõige seoses fondide rakendusala, investeerimisprioriteetide ja näitajatega.

Institutsioonidele ERDF, ESF, Ühtekuuluvusfond, EAFRD ning EMFF kohaldatavad ühised eeskirjad

PÕHIMÕTTED

Komisjon teeb ettepaneku rea ühiste põhimõtete kohta, mida kohaldatakse kõigile fondidele. Need hõlmavad partnerlust ja mitmetasandilist valitsemist, kohaldatavate EL-i ja liikmesriikide õigusaktide järgimist, meeste ja naiste võrdõiguslikkuse edendamist, mittediskrimineerimist ja säästvat arengut.

TUGEVDATUD STRATEEGILINE KAVANDAMINE: TEMAATILINE KESKENDUMINE EUROOPA 2020. AASTA STRATEEGIALE

Selleks et maksimeerida poliitika mõju EL-i prioriteetide elluviimisel, teeb komisjon ettepaneku tugevdada strateegilise kavandamise protsessi. See hõlmab ühise strateegilise raamistiku kehtestamist, partnerluslepinguid ning rida temaatilisi eesmärke kooskõlas Euroopa 2020. aasta strateegia ja selle koonsuunistega.

Komisjoni vastuvõetavas ühises strateegilises raamistikus nähakse ette põhimeetmed EL-i prioriteetide saavutamiseks, esitatakse kavandamist puudutavad suunised, mida kohaldatakse kõigile fondidele, sealhulgas EAFRD-le ning EMFF-ile, ning edendatakse EL-i eri struktuurivahendite paremat koordineerimist.

Komisjoni ja liikmesriikide vahel alguses sõlmitavate partnerluslepingutega kehtestatakse liikmesriikide üldine panus temaatiliste eesmärkide elluviimisel ning konkreetsete meetmetega seotud kohustused, et aidata kaasa Euroopa 2020. aasta strateegia eesmärkide saavutamisele. Selged ja mõõdetavad sihid määratakse kindlaks tulemusraamistikus.

SUUREM TULEMUSLIKKUS JA TINGIMUSED

Tulemuslikkuse suurendamiseks kehtestatakse tingimusi käsitlevad uued sätted, millega tagatakse, et EL-i rahastamisvahendid loovad liikmesriikidele tugevad stiimulid Euroopa 2020. aasta strateegia eesmärkide ja sihtide saavutamiseks. Tingimused kehtestatakse nii eeltingimustena, mis peavad olema täidetud enne vahendite väljamaksmist, kui ka järeltingimustena, mis muudavad täiendavate vahendite väljamaksmise sõltuvaks tulemustest.

EELTINGIMUSED

Eeltingimuste tugevdamise mõte nende vahendite puhul on tagada, et täidetud oleksid tingimused, mis on vajalikud, et saada nendest tulemuslikku toetust. Mineviku kogemus näitab, et fondidest rahastatud investeringute tulemuslikkust õnnestavad mõnel juhul kitsaskohad siseriiklikus poliitikas ning õigus- ja institutsioonilistes raamistikes. Seega teeb komisjon ettepaneku kehtestada üldmääruses rida eeltingimusi ja nende täitmise kriteeriume. Mõned tingimused on otseselt seotud poliitika temaatiliste eesmärkidega (nt arukad spetsialiseerumise strateegiad või asjakohased õigusraamistikud ettevõtluse toetamiseks), samas kui teisi kohaldatakse horisontaalselt (nt riigihanked).

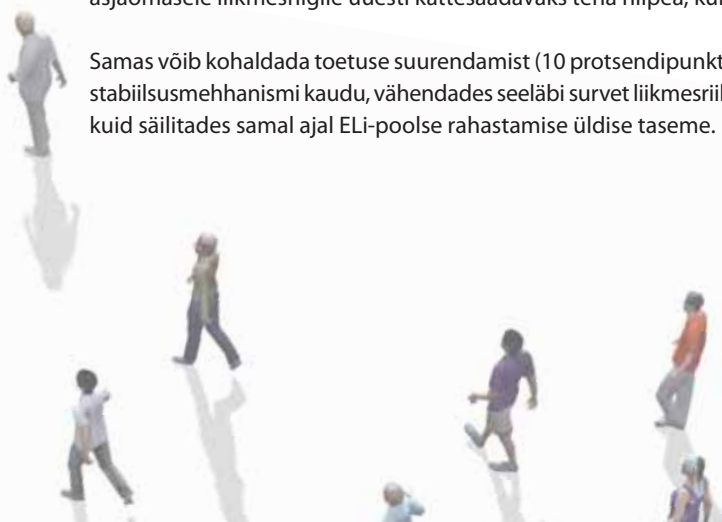
JÄRELTINGIMUSED

Järeltingimused tugevdavad keskendatust tulemuslikkusele ja aitavad paremini saavutada Euroopa 2020. aasta eesmärgi. Need rajanevad partnerluslepingus käsitletavatele programmidele kehtestatud Euroopa 2020. aasta eesmärkidega seotud vahe-eesmärkide saavutamisel. Vahekokkuvõtte tegemisel määratakse ja eraldatakse liikmesriigile kokku 5% riiklikust eraldisest iga fondi kohta nende programmide eest, mille puhul on vahe-eesmärgid täielikult saavutatud. Lisaks tulemusreservile võib see, kui vahe-eesmärgi ei saavutata, viia vahendite väljamaksmise peatamiseni, ja kui programmi eesmärgid on olulisel määral saavutamata, võidakse vahendite maksmine tühistada.

MAKROMAJANDUSLIKUD TINGIMUSED

Tihedama sideme loomisega ühtekuuluvuspoliitika ja liidu majandusjuhtimise vahel tagatakse, et ühise strateegilise raamistiku fondide raames tehtavate kulutuste tulemuslikkust võimendab usaldusväärne majanduspoliitika. Ühise strateegilise raamistiku fonde võib vajadusel ümber suunata, et lahendada riigi ees seisvaid majandusprobleeme. See protsess peab olema järkjärguline, alates muudatustest, mis tehakse partnerluslepingutesse ja programmidesse, et toetada nõukogu soovitusi makromajanduslike tasakaalunihete kõrvaldamise ning ühiskondlike ja majanduslike raskuste ületamise kohta. Kui vaatamata ühise strateegilise raamistiku fondide ulatuslikumale kasutamisele ei võta liikmesriik majandusjuhtimise protsessis tulemuslikke meetmeid, peaks komisjonil olema õigus peatada kõik maksed ja kohustused või osa neist. Otsused ja peatamised peaksid olema proportsionaalsed ja mõjusad, võttes arvesse asjaomaste programmide mõju liikmesriigi majanduslikule ja sotsiaalsele olukorrale. Peatamisotsust tehes peaks komisjon järgima ka liikmesriikide võrdse kohtlemise põhimõtet, võttes eelkõige arvesse peatamise mõju asjaomase liikmesriigi majandusele. Peatamine tuleks tühistada ja vahendid asjaomasele liikmesriigile uuesti kättesaadavaks teha niipea, kui liikmesriik võtab vajalikud meetmed.

Samas võib kohaldada toetuse suurendamist (10 protsendipunkti võrra), kui liikmesriik saab rahalist abi Euroopa stabiilsusmehhanismi kaudu, vähendades seeläbi survet liikmesriikide eelarvetele majanduslikult rasketel aegadel, kuid säilitades samal ajal ELi-poolse rahastamise üldise taseme.

ÜHINE JUHTIMISKORRALDUS

Ettepanekus kavandatakse ühiseid juhtimis- ja kontrollipõhimõtteid. Luuakse peamiste juhtimisorganite riigisene akrediteerimissüsteem, et rõhutada liikmesriikide kohustust tagada usaldusväärne finantsjuhtimine. Ühtlustatakse meetmeid, mis veenavad komisjoni, et kulutused on õiguspärased, ning lisatakse uusi ühiseid aspekte, näiteks juhtkonna kinnitav avaldus ning raamatupidamisaruannete kontrollimine ja heakskiitmine.

ÜHTSE KAVANDAMISE TOETAMINE

Komisjon teeb ettepaneku rakendada terviklikumat lähenemisviisi EL-i investeeringutele, sealhulgas ühiseid toetuskõlblikkuse ja finantseeskirju, ning kehtestada institutsioonide ERDF, ESF ja Ühtekuuluvusfond puhul võimalus programmide rahastamiseks mitme fondi abil.

Ettepanekutes nähakse ette ka terviklik lähenemisviis kogukonna juhitud kohalike arengule, millega lihtsustatakse kohalike arengustrateegiade rakendamist kogukonna rühmade, sealhulgas kohalike omavalitsuste, valitsusväliste organisatsioonide ning majandus- ja sotsiaalpartnerite poolt, tuginedes maaelu arengu edendamiseks kasutatud programmi LEADER lähenemisviisile.

RAHASTAMISVAHENDITE KASUTAMINE SUUREMAL MÄÄRAL

Uuenduslike rahastamisvahendite rolli suurendatakse, laiendades nende rakendusala, muutes rakendusraamistikud paindlikumaks ja tõhusamaks, ning julgustades nende kasutamist tõhusama alternatiivina või täiendavalt tavalistele toetustele. Ettepanekus nähakse ette kindlam õigus- ja tegevusraamistik, millega kehtestatakse selged lihtsustatud eeskirjad peamistes rakendusküsimustes, nagu EL-i toetuste finantsjuhtimine või rahastamisvahendite kombineerimine toetustega.

Vastavalt võimalusele võib rahastamisvahendeid kohaldada kõigile programmides kajastatavatele eesmärkidele, et investeerida projektidesse, mille puhul tõendatakse asjakohane tagasimaksmise suutlikkus ebasoodsates turuolukordades. Liikmesriigid ja korraldusasutused võivad neid kasutada nii kohandatud vahenditena kui ka selliste riiklikele või piirkondlikele vahenditele eelnevalt kindlaksmääratud mudelite alusel, mis võimaldavad toimingute tõhusat elluviimist kooskõlas komisjoni esitatud standardtingimustega. Korraldusasutused võivad samuti panustada EL-i tasandil moodustatud rahastamisvahenditesse, kasutades vahendeid, mis eraldatakse investeeringuteks kooskõlas asjaomaste programmidega.

JÄRELEVALVE JA HINDAMINE

Ühised sätted järelevalve ja hindamise valdkonnas hõlmavad järelevalvekomisjoni rolli ja koosseisu, iga-aastaseid rakendusaruandeid ja läbivaatamiskoosolekuid, partnerluslepingute rakendamise eduaruandeid ning eel- ja järelhindamisi.

LIHTSUSTATUD JA SUJUVAMAD TOETUSKÕLBLIKKUSNÕUDED

Rõhk on asetatud meetmetele, millega tagatakse proportsionaalsed halduskulud ja vähendatakse toetusesaajate bürokratlikke toiminguid. Eesmärk on ühtlustada kõigile fondidele kohaldatavaid eeskirju nii palju kui võimalik. Lihtsustatud kuluvariandid, näiteks ühikukulude standardstistikud ja ühekordsed summad, võimaldavad liikmesriikidel kehtestada tulemustele suunatud juhtimise projekti tasandil.

Ühised rakendussätted hõlmavad ühiseid nõudeid toetuskõlblike kulude kohta, rahalise toetuse eri vorme, lihtsustatud kulusid ja toimingute kestust.

Institutsioonidele ERDF, ESF ja Ühtekuuluvusfond kohaldatavad üldsätted

TOETATAVAD GEOGRAAFILISED PIIRKONNAD

Kõik Euroopa piirkonnad võivad saada ERDF-i ja ESF-i toetust. Siiski eristatakse vähemarenenud-, ülemineku- ja enamarenenud piirkondi, et tagada fondide vahendite suunamine vastavalt sisemajanduse koguprodukti (SKP) tasemele.

Vähemarenenud piirkonnad: vähemarenenud piirkondade toetamine on endiselt ühtekuuluvuspoliitika oluline prioriteet. Vähemarenenud piirkondade järeleaitamise protsess nõuab pikaajalisi kestvaid jõupingutusi. Sellesse kategooriasse kuuluvad piirkonnad, mille SKP inimese kohta on alla 75% EL-i 27 liikmesriigi keskmisest SKP-st.

Üleminekupiirkonnad: see uus piirkonnakategooria luuakse, et asendada praegust toetuste järkjärgulise alustamise ja lõpetamise süsteemi. Sellesse kategooriasse kuuluvad kõik piirkonnad, mille SKP inimese kohta on vahemikus 75–90% EL-i 27 liikmesriigi keskmisest.

Enamarenenud piirkonnad: kuigi abi vähemarenenud piirkondadele jääb ühtekuuluvuspoliitika prioriteediks, on olulisi väljakutseid, millega seisavad silmitsi kõik liikmesriigid, näiteks ülemaailmne konkurents teadmistepõhises majanduses ja liikumine vähese CO₂-heittega majanduse suunas. Sellesse kategooriasse kuuluvad piirkonnad, mille SKP inimese kohta on üle 90% EL-i 27 liikmesriigi keskmisest SKP-st.

Lisaks luuakse nõ turvavõrk kõigile piirkondadele, mis olid toetuskõlblikud lähenemiseesmärgi raames ajavahemikul 2007–2013, kuid mille SKP inimese kohta on üle 75% EL-i 27 liikmesriigi keskmisest SKP-st. Ülemineku- või enamarenenud piirkondade kategoorias eraldatakse neile struktuurifondidest vahendeid vähemalt kahe kolmandiku ulatuses ajavahemikul 2007–2014 eraldatud vahenditest.

Iga piirkonnakategooria puhul määratakse kindlaks ESF-i vahendite minimaalne osa (25 % vähemarenenud piirkondade puhul, 40 % üleminekupiirkondade puhul ja 52 % enamarenenud piirkondade puhul), mille tulemusena moodustab Euroopa Sotsiaalfondi summaarne osa minimaalselt 25 % ühtekuuluvuspoliitikale määratud eelarvest, s.o 84 miljardit eurot.

Ühtekuuluvusfond jätkab nende liikmesriikide toetamist, mille kogurahvatulu inimese kohta on vähem kui 90% EL-i 27 liikmesriigi keskmisest, et investeerida üleeuroopalistesse transpordivõrkudesse ja keskkonda. Osa Ühtekuuluvusfondi eraldisest (10 miljardit eurot) eraldatakse muust tegevusest, et rahastada transpordi põhivõrke Euroopa ühendamise rahastamisvahendi raames.

Senise finantsraamistikuga saadud kogemus näitab, et paljudel liikmesriikidel on raskusi suure hulga EL-i vahendite ärakasutamisega piiratud ajavahemiku jooksul. Lisaks on teatavate liikmesriikide eelarveseisund teinud raskemaks vahendite eraldamise liikmesriikide kaasrahastamise tagamiseks. Vahendite paremaks kasutamiseks soovitab komisjon järgmist:

- kehtestada ühtekuuluvuspoliitika eraldiste ülemmääraks 2,5 % kogurahvatulust;
- seada rakenduskavades kaasrahastamise ülemmääraks iga prioriteetse suuna tasandil 75–85 % vähemarenenud piirkondade ja äärepoolseimate piirkondade puhul; 75 % Euroopa territoriaalse koostöö programmide puhul; 60 % üleminekupiirkondade puhul ja 50 % enamarenenud piirkondade puhul;
- lisada partnerluslepingutesse teatavad tingimused haldussuutlikkuse suurendamise kohta.

TULEMUSTELE SUUNATUD TUGEVDATUD STRATEEGILINE KAVANDAMINE

Komisjon teeb ettepaneku rakendada rohkem tulemustele suunatud kavandamise protsessi, et suurendada ühtekuuluvuspoliitika programmide tõhusust. Lisaks eespool nimetatud järeltingimustele teeb komisjon ettepaneku kehtestada ühe variandina konkreetset tüüpi toiming ehk ühine tegevuskava. Ühine tegevuskava määratakse kindlaks ja seda juhitakse, pidades silmas väljundeid ja tulemusi, mis aitavad kaasa programmi eesmärkide saavutamisele.

TÕHUSTATUD FINANTSJUHTIMINE JA -KONTROLL

Juhtimis- ja kontrollsüsteemi puhul tuleb leida tasakaal kulude ja kaasnevate riskide vahel. Komisjoni roll riigisiseste juhtimis- ja kontrollsüsteemide eelneval läbivaatamisel on proportsionaalne, põhinedes riskipõhisele lähenemisviisile. Väikeseid programme komisjon läbi ei vaata. Riskipõhine lähenemisviis vähendab halduskulusid ning tagab suurema kindluse, kuna komisjoni vahendeid kasutatakse tõhusamalt ja suunatakse kõrgema riskiteguriga valdkondadesse.

Ettepanekus nähakse ette ka lõpuleviidud toimingute või kulude iga-aastane kohustuslik lõpetamine raamatupidamisaruannete iga-aastase kontrollimise ja heakskiitmise raames. Sellega soovitakse vähendada koormust, mis on tingitud üksikute toetusesaajate dokumentide pikast säilitamise perioodist, ja ohtu, et kaob kontrollijalg.

Finantsmääruse käimasoleva läbivaatamise käigus raames ette nähtud raamatupidamisaruannete iga-aastast kontrollimist ja heakskiitmist kohaldatakse programmidele eesmärgiga suurendada kindlust EL-i tasandil. Komisjon saab piisava kindluse, et kulutused on õiguspärased, tuginedes juhtkonna iga-aastasele kinnitavale avaldusele, raamatupidamise aastaaruannetele, lisatud aruannetele ning juhtkonna kinnitavat avaldust ja raamatupidamise aastaaruannet käsitlevale iga-aastasele audiitori järeldusotsusele. Need dokumendid esitatakse igal aastal eelneva aruandeaasta kohta.

Siiski võib kindlus, mille komisjon saab aruandeaasta jooksul, mil ta teeb vahemakseid, olla piiratud. Seega tehakse ettepanek, et aruandeaasta jooksul tehtavate komisjoni maksetega hüvitatakse 90% liikmesriikidele tasumata summadest ja ülejäänud 10% maksab komisjon pärast raamatupidamisaruannete iga-aastast kontrollimist ja heakskiitmist, kui on saadud täielik kindlus kulutuste õiguspärasuse küsimuses. Eelmaksete korruga tagatakse, et liikmesriikidel on piisavalt likviidsust, et teha toetusesaajatele makseid kohapealseteks toiminguteks.

LIIKUMINE E-ÜHTEKUULUVUSE SUUNAS

Elektroniline andmehaldus võib halduskoormust märkimisväärselt vähendada, suurendades samas projektide ja kulude kontrollitavust. Seetõttu peavad liikmesriigid looma 2014. aasta lõpuks süsteemid, mis võimaldavad toetusesaajatel esitada kogu teavet elektrooniliselt.

3 Euroopa Regionaalarengu Fond

Euroopa Regionaalarengu Fondi (ERDF) eesmärk on tugevdada majanduslikku, sotsiaalset ja territoriaalset ühtekuuluvust Euroopa Liidus, vähendades piirkondadevahelisi erinevusi. ERDF toetab piirkondlikku ja kohalikku arengut, et aidata kaasa kõigi temaatiliste eesmärkide saavutamisele, kehtestades üksikasjalikud prioriteedid, et keskenduda suuremal määral järgmistele valdkondadele:

- teadus- ja arendustegevus ning innovatsioon;
- juurdepääsu ja kvaliteedi parandamine seoses info- ja kommunikatsioonitehnoloogiaga;
- kliimamuutused ja üleminek vähese CO₂-heitega majandusele;
- VKE-de ettevõtluse toetamine;
- üldist majandushuvi pakkuvad teenused;
- telekommunikatsiooni, energia- ja transpordinfrastruktuur;
- institutsioonilise suutlikkuse suurendamine ja tõhus avalik haldus;
- tervishoiu-, haridus- ja sotsiaalinfrastruktuur;
- linnade säästev areng.

TEMAATILISE KESKENDUMISE TUGEVDAMINE

Selleks et tagada EL-i investeringute keskendumine nendele prioriteetidele, määratakse mitme prioriteetse valdkonna puhul kindlaks minimaalsed eraldised. Näiteks tuleks enamarenenud ja üleminekupiirkondades eraldada vähemalt 80% ERDF-i vahenditest energiatõhususele, taastuvatele energiaallikatele ja innovatsioonile ning VKE-de toetuseks, millest omakorda vähemalt 20% tuleks eraldada energiatõhususele ja taastuvatele energiaallikatele. Vähemarenenud piirkondadel on suurem investeerimisprioriteetide valik, mis kajastab nende laiemaid arenguvajadusi. Kuid nad peavad kasutama vähemalt 50% ERDF-i vahenditest energiatõhususele, taastuvatele energiaallikatele, innovatsioonile ja VKE-de toetuseks.

TERRITORIAALSE ÜHTEKUULUVUSE TUGEVDAMINE

Kavandatavas määruses nähakse ette suuremat keskendumist linnade säästvale arengule. See tuleks saavutada, suunates vähemalt 5% ERDF-i vahenditest, et tagada linnade säästev areng, luua linnaarengu platvorm, et edendada suutlikkuse suurendamist ja kogemustevahetust, ning kinnitada nimekiri linnadest, kus hakatakse rakendama linnade säästva arengu integreeritud meetmeid.

Ettepanek hõlmab ka toetust uuenduslikele meetmetele linnade säästva arengu valdkonnas, mille rahastamise ülemäär on 0,2% aastasest rahastamisest.

Erilist tähelepanu pööratakse looduslike või demograafiliste eripäradega aladele, suunates eraldi täiendavaid vahendeid äärepoolseimatele ja hõredalt asustatud piirkondadele. Vähemalt 50% sellest eraldisest tuleb suunata meetmetele, millega aidatakse kaasa äärepoolseimate piirkondade majanduste mitmekesistamisele ja kaasajastamisele, pöörates erilist tähelepanu teadusuuringutele ja innovatsioonile, info- ja kommunikatsioonitehnoloogiale ning VKE-de konkurentsivõimele.

4 Euroopa Sotsiaalfond

Euroopa Sotsiaalfond (ESF) on Euroopa Liidu peamine rahastamisvahend inimestesse investeerimiseks, aidates samas kaasa majanduslikule, sotsiaalsele ja territoriaalsele ühtekuuluvusele. See suurendab Euroopa kodanike tööhõivevõimalusi, edendab paremat haridust ning parandab kõige haavatavamate, vaesus-riskiga inimeste olukorda.

Määruses nähakse ette ESF-i vahendite suunamine neljale temaatilisele eesmärgile kogu liidus:

- (i) tööhõive edendamine ja tööjõu liikuvuse toetamine;
- (ii) sotsiaalse kaasatuse edendamine ja vaesuse vastu võitlemine;
- (iii) investeerimine haridusse, oskustesse ja elukestvasse õppesse;
- (iv) institutsioonilise suutlikkuse suurendamine ja tõhus avalik haldus.

ESF peaks siiski aitama saavutada ka teisi temaatilisi eesmärke, näiteks toetama üleminekut vähese CO₂-heittega, kliimamuutustele vastupanuvõimelisele ja ressursitõhusale majandusele, tõhustama info- ja kommunikatsioonitehnoloogia kasutamist, tugevdama teadusuuringute, tehnoloogiaarengu ja innovatsiooni valdkonda ning suurendama väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate (VKE-d) konkurentsivõimet.

TEMAATILISE KESKENDUMISE TUGEVDAMINE

Kooskõlas EL-i pühendumisega kaasavale majanduskasvule tuleks vähemalt 20% ESF-i vahenditest eraldada sotsiaalse kaasatuse edendamisele ja vaesuse vastu võitlemisele. Lisaks peaksid programmid koondama rahalised vahendid piiratud arvule investeerimisprioriteetidele, mille raames määratakse kindlaks iga temaatilise eesmärgi üksikasjad.

PARTNERLUSE TUGEVDAMINE

Ettepanek sisaldab konkreetseid sätteid, mis käsitlevad partnerluste tugevdamist ning sotsiaalpartnerite ja valitsusväliste organisatsioonide aktiivse osaluse soodustamist ESF-i investeeringutes. Ettepanekus nõutakse, et asjakohane summa ESF-i vahenditest eraldataks vähemarenenud piirkondade sotsiaalpartnerite ja valitsusväliste organisatsioonide suutlikkuse suurendamise meetmetele.

SOTSIAALSE INNOVATSIOONI JA RIIKIDEVAHELISE KOOSTÖÖ TUGEVDAMINE

Sotsiaalset innovatsiooni ja riikidevahelist koostööd soodustatakse kindlaksmääratud prioriteetsete suundade kaasrahastamise määra suurendamisega, programmide koostamist ja järelevalvet puudutavate konkreetsete meetmetega ning komisjoni tugevdatud rolliga heade tavade vahetamises ja levitamises ning kogu liitu hõlmavates ühismeetmetes.

TULEMUSTELE KESKENDUMISE TUGEVDAMINE

ESF-i tõhusamaks sekkumiseks nähakse ette erisätteid, et tagada vahendite koondumine. Lisaks kehtestatakse ühised näitajad, et võimaldada täpsemat järelevalvet ja lihtsustada ESF-i investeeringute mõju hindamist EL-i tasandil.

ELLUVIIMISE SÜSTEEMI LIHTSUSTAMINE

ESF-i vahendite kasutamise lihtsustamiseks, eelkõige väikeettevõtjate jaoks, tehakse määruse projektis ettepanek lihtsustada kuluvariante. Lisaks tehakse ettepanek kehtestada liikmesriikidele kohustus kasutada väikeste toimingute puhul ühikukulude standardastmetikke või ühekordseid summasid. See võib vähendada kuni 50% projektide halduskoormust.

RAHASTAMISVAHENDITE KASUTAMINE SUUREMAL MÄÄRAL

Kehtestatakse erisätteid rahastamisvahendite kohta, et julgustada liikmesriike ja piirkondi kasutama ESF-i vahendeid ja suurendama seeläbi oma suutlikkust rahastada meetmeid, et edendada tööhõivet, haridust ja sotsiaalset kaasatust.

5 Ühtekuuluvusfond

Ühtekuuluvusfond toetab liikmesriike, mille kogurahvatulu elaniku kohta on vähem kui 90% EL-i 27 liikmesriigi keskmisest, et investeerida üleeuroopalistesse transpordivõrkudesse ja keskkonda.

TEMAATILISE KESKENDUMISE TOETAMINE

Keskonna valdkonnas toetab Ühtekuuluvusfond investeeringuid kliimamuutustega kohanemisse ja riskiennetamise, samuti investeeringuid vee- ja jäätmesektorisse ning linnakeskkonda. Koosõlas komisjoni ettepanekutega mitmeaastase finantsraamistiku kohta oleksid toetuskõlblikud ka investeeringud energiasse, tingimusel et need toovad kasu keskkonnale. Seega toetatakse ka investeeringuid energiatõhususse ja taastuvenergiasse. Transpordi valdkonnas toetab Ühtekuuluvusfond lisaks üleeuroopalisele transpordivõrgule investeeringuid vähese CO₂-heitega transpordisüsteemidesse ja linnatransporti.

6 Euroopa territoriaalne koostöö

Euroopa territoriaalne koostöö on ühtekuuluvuspoliitika eesmärk ja pakub raamistikku kogemuste vahetamiseks riiklike, piirkondlike ja kohalike osalejate vahel eri liikmesriikides, samuti ühiseks tegevuseks, et leida ühiste probleemidele lahendused. Selle tähtsust suurendab veelgi asjaolu, et liikmesriikide ja piirkondade probleemid ulatuvad üha enam üle riigi-/piirkonna piiride ning nõuavad ühiseid, kooskõlastatud meetmeid asjakohasel territoriaalsel tasandil. Euroopa territoriaalne koostöö võib seega aidata oluliselt kaasa uue, Lissaboni lepingus sätestatud territoriaalse ühtekuuluvuse eesmärgi saavutamisele.

Kavandatakse eraldi määrust, milles käsitletakse Euroopa territoriaalset koostööd, eesmärgiga võtta paremini arvesse asjaolu, et programmid hõlmavad mitut riiki, ning kehtestada täpsemad sätted koostööprogrammide ja -tegevuse kohta, nagu seda on nõudnud paljud sidusrühmad. Ettepanekus viidatakse seega kolmandate riikide osalusele, et koostöö tegelikku olemust paremini kajastada. Lisaks sisaldab see süstemaatilisi viiteid sellele, milline võib olla Euroopa territoriaalse koostöö rühmituste (ETKR) roll koostöö raames.

VAHENDITE ERALDAMINE

Ettepanekus määratakse kindlaks igale suunale saadaolevate rahaliste vahendite suurus ning kriteeriumid nende eraldamiseks liikmesriikidele. Need eraldatakse järgmiselt:

- 73,24% piiriülesele koostööle;
- 20,78% riikidevahelisele koostööle;
- 5,98% piirkondadevahelisele koostööle.

See hõlmab ressursside ülekandmise mehhanismi jätkamist liidu välispiiridel tehtavaks koostööks, mida toetatakse Euroopa naabrus- ja partnerlusinstrumendi ning ühinemiseelse abi rahastamisvahendi raames. Edendatakse koostööd Euroopa territoriaalse koostöö eesmärgi raames elluviidavate programmide puhul ja välisvahendite alusel rahastavate programmide puhul.

STRATEEGILISE LÄHENEMISVIISI JA KESKENDATUSE TUGEVDAMINE

Temaatilist keskendumist ja investeerimisprioriteete käsitlevad sätted parandavad programmide strateegilist koondumist. Programmid võivad valida prioriteete temaatilistest valdkondadest, mis hõlmavad vastavaid investeerimisprioriteete, mille puhul pakub koostöö kõige suuremat lisandväärtust. Lisaks on valikukriteeriumid kindlaks määratud rangemalt, et tagada rahaliste vahendite eraldamine tõeliselt ühisele tegevusele. Programmidele kohaldatakse ka tulemuslikkuse hindamist.

Võttes arvesse olemasolevate ja tulevaste makropiirkondade, mere vesikondade ja riikidevaheliste programmide alade võimalikku kattumist, nähakse kavandatavas määruses selgelt ette, et riikidevahelise koostööga võib toetada ka makropiirkondlike strateegiate väljatöötamist ja rakendamist.

KESKENDUMINE LIHTSUSTAMISELE, TÕHUSTAMISELE JA BÜROKRAATIA VÄHENDAMISELE

Rakendamise ning finantsjuhtimise ja -kontrolli valdkonnas nähakse ette tõhustatud kord. Näiteks on vähendatud programmi rakendamisega seotud asutuste arvu ning täpsemalt kindlaks määratud nende roll ja vastutusala. Kavandatakse ka täpsemate näitajate kehtestamist.

7 Euroopa territoriaalse koostöö rühmitus

Alates 2006. aastast on kohalikel ja piirkondlikel partneritel olnud võimalus luua Euroopa territoriaalse koostöö rühmitusi (ETKR), millel on ühine õigusraamistik, et aidata neil ületada keerulisi erinevusi riiklike eeskirjade ja õigusnormide vahel. Komisjon kavandab olulisi muudatusi Euroopa territoriaalse koostöö rühmitusi käsitleva praeguse määruse järgmiste aspektide kohta:

- Euroopa territoriaalse koostöö rühmituste lihtsam loomine;
- tegevuse ulatuse läbivaatamine;
- Euroopa territoriaalse koostöö rühmituste avamine EL-i mittekuuluvatele piirkondadele;
- selgemad tegevuseeskirjad seoses töötajate värbamise, kulude ja võlausaldajate kaitsega;
- praktiline koostöö avalike ja kohalike teenuste osutamisel.

SUUREM PAINDLIKKUS LIIKMESUSE KÜSIMUSES

Euroopa territoriaalse koostöö rühmitused on juba mõnda aega soovinud kaasata EL-i mittekuuluvaid liikmeid. Kõnealuse määruse kohaselt oleks see teatavatel tingimustel võimalik. Kui aga sellistesse Euroopa territoriaalse koostöö rühmitustesse kuuluvad liikmed vaid ühest liikmesriigist ja kolmandast riigist, on vaja aluslepingus sätestatud täiendavat õiguslikku alust, milles käsitletakse koostööd kolmandate riikidega.

EESKIRJAD EUROOPA TERRITORIAALSE KOOSTÖÖ RÜHMITUSE LOOMISEKS JA ASJAKOHASE RIIKLIKU ASUTUSE HEAKSKIIT

Sätestatakse Euroopa territoriaalse koostöö rühmituste heakskiitmise või tagasilükkamise kriteeriumid ning tehakse ettepanek uurimiseks ja otsustamiseks ette nähtud piiratud aja kohta.

Tabelid ja kaardid

ÜHTEKUULUVUSPOLIITIKA STRUKTUUR

2007–2013		2014–2020		
Eesmärgid		Sihid	Piirkonnakate- gooriad	Fondid
Lähenedamine	ERDF ESF	Investeeringud majanduskasvu ja töökohtadesse	Vähemarenenud piirkonnad	ERDF ESF
Lähenedamistoetuse järkjärguline lõpetamine			Üleminekupiirkonnad	
Piirkondlik konkurentsivõime ja tööhõive järkjärguline alustamine				
	Ühtekuuluvusfond			Ühtekuuluvusfond
Piirkondlik konkurentsivõime ja tööhõive	ERDF ESF		Enamarenenud piirkonnad	ERDF ESF
Euroopa territoriaalne koostöö	ERDF	Euroopa territoriaalne koostöö		ERDF

2013. AASTA JÄRGSE ÜHTEKUULUVUSPOLIITIKA EELARVE (ALUSEKS 2011. AASTA HINNAD)

Euroopa ühendamise rahastamisvahend – transport, energia ning info- ja kommunikatsioonitehnoloogia
40 miljardit eurot

Täiendavad vahendid ääre- ja põhjapoolseimatele piirkondadele
0,9 miljardit eurot

Koostöö
11,7 miljardit eurot

Enamarenenud piirkonnad
53,1 miljardit eurot

Üleminekupiirkonnad
39 miljardit eurot

Ühtekuuluvusfond*
68,7 miljardit eurot

Vähemarenenud piirkonnad
162,6 miljardit eurot

KOKKU 336 miljardit eurot

Euroopa ühendamise rahastamisvahend – transport, energia ning info- ja kommunikatsioonitehnoloogia
40 miljardit eurot

KOKKU 376 miljardit eurot

* Ühtekuuluvusfondi vahenditest eraldatakse 10 miljardit eurot uue Euroopa ühendamise rahastamisvahendi jaoks

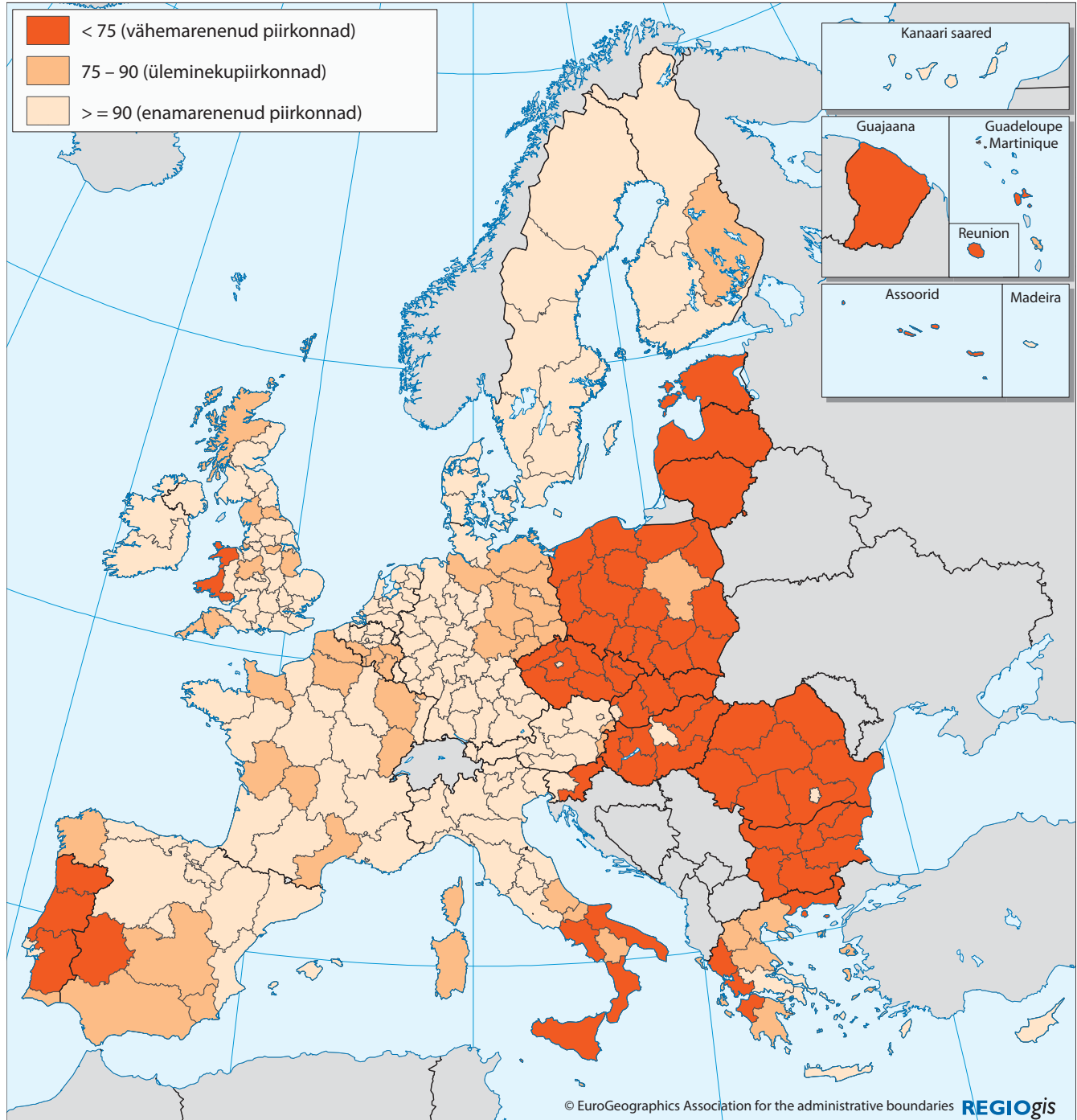
VÄHEMARENENUD PIIRKONDADE TOETUSKÕLBLIKKUS	
2007–2013	2014–2020
NUTS 2 piirkonnad, mille SKP inimese kohta on alla 75 % EL-i keskmisest	Muudatusi ei ole
Üleminekutoetus piirkondadele, mis oleksid jäänud toetuskõbllikeks lähenemiseesmärgi raames, kui lävi oleks endiselt 75 % EL-i 15 liikmesriigi ja mitte EL-i 25 liikmesriigi keskmisest SKP-st	Üleminekupiirkondade eraldi kategooria
Ühtekuuluvusfond: liikmesriigid, mille kogurahvatulu inimese kohta on alla 90 % EL-i 27 liikmesriigi keskmisest kogurahvatulust	Muudatusi ei ole
Üleminekutoetus liikmesriikidele, mis oleksid jäänud toetuskõbllikeks Ühtekuuluvusfondi raames, kui lävi oleks endiselt 90 % EL-i 15 liikmesriigi ja mitte EL-i 27 liikmesriigi keskmisest kogurahvatulust	Üleminekutoetus liikmesriikidele, mis on toetuskõbllikud Ühtekuuluvusfondi raames aastal 2013, kuid mille kogurahvatulu inimese kohta ületab 90 % EL-i 27 liikmesriigi keskmisest kogurahvatulust inimese kohta

ÜLEMINEKUPIIRKONDADE TOETUSKÕLBLIKKUS	
2007–2013	2014–2020
Üleminekutoetus NUTS 2 piirkondadele, mis oleksid jäänud toetuskõbllikeks lähenemiseesmärgi raames, kui lävi oleks endiselt 75 % EL-i 15 liikmesriigi ja mitte EL-i 25 liikmesriigi keskmisest SKP-st (lähenemistoetuse järkjärguline lõpetamine)	NUTS 2 piirkonnad, mille SKP inimese kohta on vahemikus 75–90 % EL-i 27 liikmesriigi keskmisest SKP-st, ning mille puhul käsitletakse erinevalt piirkondi, mis on toetuskõbllikud lähenemiseesmärgi raames ajavahemikul 2007–2013
Üleminekutoetus NUTS 2 piirkondadele, mis kuulusid eesmärgi 1 alla ajavahemikul 2000–2006, kuid mille SKP ületas 75 % EL-i 15 liikmesriigi keskmisest SKP-st (piirkondliku konkurentsivõime ja tööhõivetoetuse järkjärguline alustamine)	

ENAMARENENUD PIIRKONDADE TOETUSKÕLBLIKKUS	
2007–2013	2014–2020
Kõik NUTS 2 piirkonnad, mis ei kuulu lähenemiseesmärgi alla ega ole toetuskõbllikud järkjärgulise lõpetamise üleminekutoetuse raames	NUTS 2 piirkonnad, mille SKP inimese kohta on üle 90 % EL-i 27 liikmesriigi keskmisest SKP-st, ning mille puhul käsitletakse erinevalt piirkondi, mis on toetuskõbllikud lähenemiseesmärgi raames ajavahemikul 2007–2013
Üleminekutoetus NUTS 2 piirkondadele, mis kuulusid eesmärgi 1 alla ajavahemikul 2000–2006, kuid mille SKP ületas 75 % EL-i 15 liikmesriigi keskmisest SKP-st (piirkondliku konkurentsivõime ja tööhõivetoetuse järkjärguline alustamine)	

Toetuskõlblikkuse mudel ajavahemikul 2014–2020

SKP inimese kohta (ostujõu standard), indeks EU27=100

Euroopa Komisjoni

Ühtekuuluvuspoliitika 2014–2020 – Investeerimine majanduskasvu ja töökohtadesse

Luxembourg: Euroopa Liidu Väljaannete Talitus

2011 — 20 lk — 21 × 29,7 cm

ISBN 978-92-79-21492-9

doi:10.2776/44853

Kavandatava määruse täieliku teksti leiate järgmiselt aadressilt:

http://ec.europa.eu/regional_policy/what/future/proposals_2014_2020_en.cfm

KUST SAAB ELI VÄLJAANDEID?

Tasuta väljaanded:

- EU Bookshopi kaudu (<http://bookshop.europa.eu>);
- Euroopa Liidu esindustest või delegatsioonidest. Nende kontaktandmed saab veebisaidilt <http://ec.europa.eu> või saates faksi numbrile +352 2929-42758.

Tasulised väljaanded:

- EU Bookshopi kaudu (<http://bookshop.europa.eu>).

Tasulised tellimused (nt Euroopa Liidu Teataja aastatellimused ja Euroopa Liidu Kohtu kohtulahendite kogumikud):

- Euroopa Liidu Väljaannete Talituse edasimüüjate kaudu (http://publications.europa.eu/others/agents/index_et.htm).

Väljaannete talitus

ISBN 978-92-79-21492-9

9 789279 214929